

Minne tuuli tytön kuljettaa

RIIHTA MIKKOLA

”Ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen”, sanoi aikoinaan Ahti Karjalainen. Tämän vanhan totuuden olemme omakohtaisesti kokeneet vuoden 2020 aikana. Talvi ei tuonut etelään lunta vaan uuden pandemian. Ohjeiden, kieltojen, pelkojen ja toiveiden hetteikössä olemme tarponeet maaliskuusta lähtien. Tulevaisuus on näyttäytynyt milloin toiveikkaampana, milloin uhkaavampana.

Historiantutkimus suuntautuu menneisyyteen. Vasta kun tapahtumiin on ajallista etäisyyttä, voi asioita varsinaisesti tutkia. Elämämme suuntautuu kuitenkin tulevaisuuteen. Huomiseksi pitää ostaa ruokaa, ensi viikoksi suunnitella tunnit ja lomalle miettiä ohjelmaa. Entä kuka maksaa eläkkeeni, kestääkö Itämeri ravintokuormituksen ja miten selviämme populistismin noususta?

Tämän Kleion teemana on tulevaisuus. Tulevaisuudentutkimus ei perinteisesti kuulu historian opettajille. Kuitenkin monet historian taidot, kuten muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen sekä syy-seuraussuhteet toimivat myös tulevaisuudessa. Se joka kykenee historialliseen empatiaan, voi kyetä myös futurologiseen empatiaan. Vai liioittelenko?

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran yksi tehtävä on vahvistaa suomalaisen yhteiskunnan yleistä tulevaisuustietoisuutta ja ennakointikyvykkyyttä. Mikä on koulun osuus näiden taitojen rakentamisessa? Kiinnostuksen vuoksi tutkin, kuinka monta kertaa sana ”tulevaisuus” esiintyy peruskoulun opetussuunnitelman perusteissa. Huomasin, että varsin monta kertaa, sillä vastaus on 98. Pyrimme siis kouluna katsomaan tulevaisuuteen, varsinkin kestävän kehityksen näkökulmasta. Historian oppiaineen yksi taito on ”ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla”. Ei hullumpaa. Miten me sen käytännössä toteutamme?

Olemme pyrkineet saamaan tähän lehteen tulevaisuusaiheisia juttuja niin menneisyydestä kuin

”Millaisia taitoja meillä tulisi olla nyt, jotta voimme arvioida viikon, vuoden tai vuosisadan tulevaa kehitystä?”

nykyisyydestä. Käsittelyssä ovat eri elämänalat, mm. talous, taide ja opetus. Nyt on helppo arvioida, kuinka hyvin entisaikojen ennustukset osuivat oikeaan. Mutta entä millaisia taitoja meillä tulisi olla nyt, jotta voimme arvioida viikon, vuoden tai vuosisadan tulevaa kehitystä? Kysehän ei ole tulevaisuuden ennustamisesta vaan toimimisesta. Roy Amaran sanoin: ”Tulevaisuuteen voi vaikuttaa, sillä se muotoutuu tämän hetken tekojemme ja valintojemme seurauksena.”

Toivotan kaikille kiinnostavaa syksyä epävarmuuden ja vaihtuvien visioiden keskellä. Korona-aikana on luontevaa miettiä, mikä tulevaisuudessa on mahdollista, mikä todennäköistä, mikä toivottavaa ja mikä epätoivottua. Samalla tulee miettyä, miten voi itse asiointilaan vaikuttaa. Silloin tuuli ei vain kuljeta tyttöä vaan tyttö kulkee itse – suuntaan ja toiseen. ■

Kirjoittaja on Kleion päätoimittaja.